

GIELDDAANALYSA 2013 – dárkkistangažaldagat

1. lávki – mielmearrideapmi (12. art.)

1. Makkár orgánaid ja vuogádagaid lea gielda ásahan gos mánát sáhttet leat mielde mearrideamen – Geat evttohit áššiid ja makkár áššiid meannudit doppe?
2. Mo sihkkarastá gielda oahpahusa Nuoraidráđi dahje eará orgánaid ektui gos mánát oassálastet?
3. Mo sihkkarastá gielda ahte mánáid beroštumit áimmahuššojuvvojit plána- ja huksenlága servodatoasi ja areálaoasi ektui, dahje konkrehta plánaid ektui mat gusket mánáide?
4. Man láchkai sihkkarastá gielda ahte mánáid oaivilat váldojit vuhtii go gielda dahká mearrádusaid mat gusket njuolga sidjiide?
5. Mo sáhtta gielda sihkkarastit ahte mánáid vuoigatvuohta mielmearrideapmái duohtandahkko?
- 6.

2. lávki – buorre fuolla (18., 26. ja 27. art.)

1. Makkár doaibmabijuid lea gielda ásahan nannet váhnemiid vejolašvuođa oažžut dieđuid ja rávvagiid dahje dárbbášlaš bálvalusaid mat sáhttet nannet sin váhnenrollas?
2. Makkár bajilgovva lea gielddas váhnemiid dárbbuin ja makkár árvoštallamiid leat dahkan doaibmabijuin ahte leat go dat dan oktavuodas ”dohkálaš veahkki”?
3. Mo sihkkarastá gielda ahte gieldda bálvalusat sáhttet ovttasbargat ja ovttasdoaibmat veahkehit mánáid ja váhnemiid árra seahkaneapmi áššái-prinsihpa vuodul?
4. Makkár etáhtaidrasttideaddji gealbodoaibmabijuid lea gielda ásahan sihkkarastit ahte iešguđet bálvalusat (dása gullet maddái skuvla ja mánáidgárdi) sáhttet iktit váttisvuođaid, ja maddái iskat, álggahit ja árvoštallat doaibmabijuid maid sáhtta álggahit?
5. Man muddui ovttasbargá gielda eaktodáhtolaš servviiguin, Inn Pá Tunet jna. sihkkarastin dihtii buriid bajásšaddaneavttuid mánáide?
6. Mo sihkkarastá gielda, dása gullá NAV, ahte mánáid erenoamáš dárbbut veahkkái dahje doaibmabijuide mat gusket njuolga mánáide alcceseaset, árvoštallojit erenoamážit go váhneamat ohcet veahki?

7. Mo sihkkarastá gielda ahte bálvalusain leat fásta rutiinnat ja ovttasbargu mii sáhtta iktit ja oktiiheivehit mánáid erenoamáš dárbbuid doaibmabijuide mat sáhttet buoridit sin eallindási ja vejolašvuoda leat mielde servodagas seamma láhkai go eará mánát?
8. Leat go gielddas plánat dahje konkrehta doaibmabijut mat sáhttet áimmahuššat mánáid ja nuoraid stohpodárbbu oadjebas lagašbirrasa dáfus?

3. lávki – erenoamáš suodji ja doarjja (20. art.) gč. 25. art.

1. Mo sihkkarastá gielda ahte mánát, beroškeahhtá makkár gielda lea dahkan sadjemearrideami, ožžot doarvái čuovvoleami mánáidgárddis dahje skuvllas, dearvvašvuoda-, sosiála- dahje mánáidsuodjalusbálvalusain?
2. Mo sihkkarastá gielda ahte sii geat gozihit mánáid biebmoruovttuin, leat gelbbolaččat, ahte goziheapmi dáhpáhuvvá guovddáš ásahusaid njuolggadusaid mielde ja ahte doaibmabijut mánnái árvvoštallojuvvojit jeavddalaččat?
3. Man láhkai fuolaha gielda ahte mánáin sáhtta leat bissovašvuolta bajásgeassimis ja oktavuodas iežas biologalaš váhnemiin ja iežas ovddeš fierpmádagain?
4. Mo sihkkarastá gielda ahte lea doarvái ovttasbargu dan ektui ahte veahkehit mánáid dassái devdet 18 jagi ja dasto dassái devdet 23 jagi?

4. lávki: Suodji veahkaválddi vuostá (19. art.) gč. 34. ja 36. art.

1. Mo sihkkarastá gielda ahte huksejuvvo doarvái buorre gelbbolašvuolta dustet buotlágan veahkaválddi mánáid vuostá gielddas?
2. Makkár plánaid, rutiinnaid dahje vuogádagain lea gielda ásahan mat sáhttet sihkkarastit ahte iktet mánáid geat vásihit veahkaválddi, ahte das dieđihuvvo ja ahte addet fágalaš veahkki sidjiide? Lea go vuogádat ođđasis árvvoštallat dáid?
3. Mo sihkkarastá gielda ahte mánát gielddas dihtet geainna galget váldit oktavuoda jus háliidit ságastit veahkaválddi birra maid ieža dahje earát, geaid sii dovdet, leat vásihan?
4. Mo čilgešii gielda ovttasbarggu dán suorggis ásahusaiguin gieldda olggobealde?

5. lávki: Dievaslaš eallin (23. art.) gč. 2. art.

1. Maid ráđiid/orgánaid/ovttastahtti ovttadagain lea gielda ásahan mánáide ja nuoraide geat dárbašit guhkesáigge ja ovttastahtton bálvalusaid, ja mo sihkkarasto ahte dát mánát beaktilit ožžot dáid bálvalusaid? Maid čájehit vej. geavaheadjiiskadeamit?
2. Man muddui lea gielda lámčán fáldalaga nu, ahte doaibmavádjat mánát besset almmolaš visttiide, nu ahte sáhttet ávkkástallat fáldagain seamma láhkai go eará mánát?
3. Maid bargá gielda eastadit doaibmavádjat mánáid vásiheames vealaheami sosiála integrerema dáfus?
4. Mo sihkkarastá gielda ahte universealla hábmen-prinsihppa sajáidahtto gielddaplánabargui?

6. lávki: Buorre dearvvašvuolta (24. art.)

1. Mo sihkkarastá gielda ahte buot mánát sáhttet stoahkat ja johtit oadjebasat gaskal skuvlla, ruovttu ja astoáigedoaimmaid?
2. Mo lámčá gielda dili nu, ahte buot mánát sáhttet leat fysalaččat aktiivvalaččat iežaset eavttuid ektui, sihke skuvllas ja astoáiggis?

3. Mo sihkkarastá gielda ahte das lea bajilgovva deháleamos báikkálaš hástalusain mat gusket mánáid ja nuoraid dearvvašvuhtii ja loaktimii?
4. Mo áimmahuššá gielda mánáid ja nuoraid gárrenmirkkoplánain ja doaibmabijuin oapmahaččaid ektui dahje doaibmabijuin mánáid ja nuoraid iežaset ektui?
5. Mo sihkkarastá gielda ahte lea fokus plánaide ja doaibmabijuide nannet mánáid psyhkalaš dearvvašvuoda?
6. Mo sihkkarastá gielda ahte mánáid ja nuoraid vuoigatvuohta dearvvašvuodabálvalusaide áimmahuššojuvvojit doarvái buorre dearvvašvuodaguovddáš- ja skuvldearvvašvuodabálvalusfálaldagaid bokte?
7. Mo sihkkarastá gielda duohta gielddalaš veajuiduhttin- ja návccaiduhttinfálaldaga mánáide ja nuoraide?

7. lávki: Buorre oahppu (28., 29., 30. ja 31. art.)

1. Mo sihkkarastá gielda – fágaidrasttideaddji ovttasbarggu bokte – ahte mánát geain pedagogalaččat dahje sosiálalaččat lea dárbu lassi čuovvoleapmái mánáidgárddis ja skuvllas, ožžot dákkár čuovvoleami?
2. Man muddui leat gielddas rutiinnat dahje gelbbolašvuohta kártet riskamánáid mánáidgárddis ja skuvllas ja álggahit doaibmabijuid dán joavkku ektui?
3. Mo sihkkarastá gielda, skuvla- ja mánáidgárdeeseiváldin, doaibmabijuid nannet psykososiála bargobirrasa / eastadit givssideami mánáid gaskkas sihke skuvllas, mánáidgárddis ja mánáid astoáiggis, vej. ovttasbarggadettiin eaktodáhtolaš surggiin?
4. Mo sihkkarastá gielda gealboovdáneami ja fágaidrasttideaddji ovttasbarggu mánáidgárde- ja skuvlamánáid psyhkalaš dearvvašvuoda ektui?
5. Mo sihkkarastá gielda ahte leat ođasmahtton gearggusvuođaplánat juohke skuvllas ja mánáidgárddis, ja ahte gullet oktii gieldda váldokriisaplánain?
6. Makkár geavahus ja ovdánahttinulbmilat leat gielddas ruovttu ja mánáidgárddi/skuvlla ovttasbarggu ektui?
7. Makkár plánaid ja doaibmabijuid lea gielda, skuvlavuogádagas dahje etáhtaidrasttideaddji, ráhkadan eastadit ohppiid heaitimis joatkkaskuvllas? Mo dát doibmet?
8. Makkár bajilgovva lea gielddas galle máná ja makkár duogáš sis lea geat bohtet eará oskkolaš, gielalaš ja čearddalaš minoritehtain, dása gullet sámemánát?
9. Mo sihkkarastá gielda ahte dát mánát besset geavahit iežaset giela ja kultuvrra mánáidgárddis, skuvllas ja astoáigedoaimmain, vej. ovttasbarggadettiin eaktodáhtolaš servviiguin, Inn På Tunet jna.?
10. Man muddui leat mánáidgárddit, skuvllat dahje gieldda kulturskuvla duohta fálaldahkan mat sáhttet oaidnit mánáid sávaldagaid searvat kultuvrralaš ja dáiddalaš doibmii?
11. Mo sihkkarastá gielda ahte plánaid ja láchima bokte movttiidahttet geavahit visttiid dahje guovlluid stoahkamii ja kultuvrralaš eallimii, vej. ovttasbarggadettiin eaktodáhtolaš servviiguin, dása gullá valáštallan?